

ضمیمہ
www.ketab.ir

علیرضا فرزین

سرشناسه: فرزین، علیرضا، ۱۳۳۷، عکاس
عنوان و نام پدیدآورندگان: خرم آباد/علیرضا فرزین، احمد پرویز؛ ترجمه انگلیسی پوریا خدیش
مشخصات نشر: تهران: علیرضا فرزین، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری: ۱۸۲ ص.
شابک: 978-964-04-7506-5
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت: فارسی - انگلیسی
موضوع: خرم آباد
موضوع: خرم آباد - مصور
شناسه افزوده: پرویز، احمد، ۱۳۴۱ - خدیش، پوریا، ۱۳۵۵ -، مترجم
رده بندی کنگره: DSR۲۰۸۵/۴ف۶ر۱۳۹۰
رده بندی دیویی: ۹۵۵/۵۲۲
شماره کتابشناسی ملی: ۲۴۴۶۴۸۹

عکس: علیرضا فرزین
متن: علیرضا فرزین، احمد پرویز
ترجمه انگلیسی و ویرایش متن: پوریا خدیش
گرافیک: اصغر رحیمی فرد
طرح و اجرا: کانون تبلیغات فرد گرافیک
لیتوگرافی: فرآیند گویا
چاپخانه: ایبانه
صحافی: علی
شمارگان: ۲۰۰۰
نوبت چاپ: چاپ اول زمستان ۱۳۹۰
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۴-۷۵۰۶-۵
قیمت: ۴۲۰۰۰ تومان

مرکز پخش: تهران، انتشارات فرهنگسرای میردشتی، تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۹۰۶۶۰-۲
خرم آباد: کانون تبلیغات فرد گرافیک - تلفن: ۰۹۱۶۶۶۱۰۲۹۸ / ۰۶۶۱-۲۲۰۰۴۱۱

هرگونه استفاده از عکس‌های این کتاب مستلزم کسب اجازه کتبی از عکاس است.

نشانه‌های سرزمین من

در این سرزمین
از فراز کوه‌ها تا دور دست‌ها نشانه است
قله‌هایی بلند
دره‌هایی فراخ
غارهایی باستانی که در لابه لای صخره و خاک
هزاره‌های بود و نبود این قوم را به امانت گرفته‌اند
سفالینه‌هایی با نقش خیال
نذوراتی مقدس در آرامستان‌های بی فاتح
قلعه‌هایی کهن بر فراز تپه‌های دشت
گردابی سنگی در تقدس آب
آسیابی از عهد بدر^۱
مناره‌ای آجری بر گذرگاه کاروانی غریب
کتیبه‌ای سنگی بر کناره راهی باستانی
چشمه‌هایی جوشان
رودهایی روان
درختانی کهن از جنس بلوط
گلپوته‌هایی از جنس گون
کلی وحشی^۲ بر ستیغ سفید کوه^۳
نواهی گمانچه و سُرنا
و آوای "سیت بیارم"^۴ برای نو عروسان
ضجه‌ی مویه‌های غمگانه مادران سوگوار
یاری‌های بی دریغ^۵ مردان ایل در روزگاران سخت
و مردمانی که نیم دل و خانه‌اشان مهمانخانه است.

علیرضا فرزین
زمستان ۱۳۸۹

۱ - این آسیاب معروف به آسیاب گوری (گبری) مربوط به دوره بدر بن حسویه (قرن چهارم تا پنجم هجری قمری) است.

۲ - کل نرینه بُز وحشی، حیوانی زیبا و مغرور و سلطان دیوارها و تپه‌های دست نیافتنی کوهستان است. بسیاری از تندیس‌های مفرغی لرستان متأثر از این حیوان است.

۳ - رشته کوه شرقی خرم‌آباد به طول ۳۶ کیلومتر که بلندترین قله آن به ارتفاع ۲۹۳۱ متر و به لحاظ زیست محیطی یکی از مناطق حفاظت شده حیات وحش است.

۴ - به معنای برایت می‌آورم، متداول‌ترین مقام موسیقایی شادبانه لری است که زنان و دختران به هنگام عروسی می‌خوانند.

۵ - در فرهنگ مردم ایلیاتی یاری کردن‌های بی‌دریغ و بدون چشم داشت مالی را گل کردن می‌گویند مانند گل درو، گل پنه (پنه) و ...

منتشر نمودن کتاب، آن هم برای معرفی شهری که به هر دلیل به آن تعلق خاطری داشته باشی، کمی دشوار به نظر می‌رسد، زیرا دوست داری آن چنان باشد که موضوعی از قلم نیافتد. البته نه آن موضوعات یا حوادثی که همیشه دیدن، شنیدن و یا خواندن آنها تو را آزار می‌دهند، بلکه موضوعاتی که هویت و ویژگی‌های یک سرزمین را به نمایش می‌گذارند. گذشته از اینها، بر این باورم که برای زندگی کردن بیشتر نیاز به لحظات شاد داریم تا ناشاد و یا به گونه‌ای که سهراب سپهری گفته است: "زندگی رسم خوشایندی است ... در به روی بشر و نور و گیاه و حشره باز کنیم." به همین علت‌ها نخواستیم در معرفی این شهر که بیشتر عمرم را در آن سپری کرده‌ام، به تلخی‌هایش بپردازم و یا بینندگان این کتاب را به آن سو برم. با این حال، کتابی که پیش روی شماست، مربوط به گوشه‌هایی از طبیعت، تاریخ و فرهنگ شهر خرم آباد و کمی فراتر از جغرافیای شهری آن است. اینها سوزدهایی است که در هر زمانی، خواسته یا ناخواسته، خوب یا بد دستخوش تغییر می‌شوند و بعد از آن عکس‌ها به یادگار می‌مانند، آنچنان که این کتاب به یادگار خواهد ماند. تعدادی از عکس‌های این مجموعه را طی ده - پانزده سال گذشته و بقیه آن را در دو - سه سال اخیر تهیه کرده‌ام. برای این که به موضوعات بیشتری اشاره کرده باشم، ناچار به گنجاندن برخی از عکس‌هایی شدم که به لحاظ کیفی چندان راضی‌ام نمی‌کرد. معمولاً بعضی اوقات چنین کاری گریز ناپذیر است. زیرا که باید عکس‌ها در اختیار سناریوی کتاب قرار گیرد.

در ابتدای کار تصمیم داشتیم که این مجموعه را به صورت یک آلبوم عکس و بدون متن منتشر کنیم، اما تاخیر در آماده سازی آن موجب شد تا با یادداشت‌هایی که از پیش گردآوری کرده بودم، نوشته‌هایی را به آن اضافه نمایم و با پرداختن به برخی از ویژگی‌های مردم شناسی - باستان شناسی، که تنها یاد و خاطره‌ای از آنها باقی مانده زمینه بیشتری را برای آشنایی دوستداران این گوشه از میهنمان فراهم آورم. به همین منظور برای نشان دادن اهمیت دیرینگی آن، بخش باستان‌شناسی را به دوست ارجمند احمد پرویز که یکی از باستان شناسان سخت کوش این دیار است سپردم. ایشان هم با دقت خاص خود و با بهره‌مندی از نتایج بررسی‌های میدانی و مطالعه متون باستان‌شناسی که بی تردید حاصل سالها کار و تلاش اوست، بخش "خرم آباد دره ای کهن" را تدوین کردند. بدین سبب از لطف و زحمات همیشگی‌شان تشکر ویژه دارم.

آن چنان که همدلی و هم اندیشی مردم یک شهر موجب ساختن و آباد کردن آن می‌گردد، این کتاب هم با همدلی و هم اندیشی دوستان عزیزم پدید آمد. وظیفه خود می‌دانم پیش از آنکه نامشان را بیاورم، مراتب سپاس و ارادت خود را نسبت به یکایک آنها ابراز نمایم. استاد گرانمایه‌ام نصراله کسرائیان در سال‌های پیش با راهنمایی‌های ارزشمند خود اندیشه آغازین عکاسی سرزمین را در من ایجاد نمود و همیشه صمیمانه یاریم داده است. دکتر حسنعلی طغیانی، جراح متخصص مغز و اعصاب، پزشک بی ریا با عشق و علاقه‌ای که به طبیعت و مردم این سامان دارد، همچون گذشته در انتشار این کتاب هم سهم بسزایی داشته است. پژوهنده پر تلاش پوریا خدیش با جدیت متن کتاب را ویرایش و به انگلیسی ترجمه نمودند. حسین وره زردی، مترجم خوب زبان انگلیسی، برگردان بخشی از زیر نویس عکس‌ها را انجام دادند. استاد اصغر رحیمی فرد و همسر گرامی‌اش سرکار خانم سوسن عادلی و همکار ارجمند او منوچهر جعفر پور با شکیبایی بسیار امور تایپ، طراحی و صفحه آرایی را به پایان بردند. سید فرید قاسمی محقق لرستان شناس و تاریخ مطبوعات ایران با خواندن متن، توصیه‌های ارزنده‌ای کردند. هنرمند خوشنویس محمد میرزایی خط روی جلد را آراستند. پژوهشگر بی ادعا محمد جواد عظیمی و مهندس امین صفایی زاده جوان پویانده، از ابتدا تا انتهای کار با بردباری فراوان از هیچ کمکی دریغ ننموده‌اند. از همه خوشایندتر آنکه استاد علی‌اکبر شکارچی و دیگر دوستانشان در انجمن فرهنگی هنری پایار، با یاری به هنگام، کار انتشار را تسریع کردند. در نهایت مدیریت و کارکنان زحمتکش لیتوگرافی فرایند گویا، چاپخانه ایبانه و صحافی علی به ویژه آقایان: محمود رسایی، شعبان افضل، وحید فرشاد صفت، هاشم تاجیک، حمید متواضع، شهرام قربانی و برادران احدی که با لطف و صفای انسانی‌شان کتاب را به سامان رساندند. در این فرصت می‌بایست از همراهی‌های یار همیشه مهریانی، همسر سیده اشرف حمیدی، صمیمانه قدردانی نمایم که با همفکری و پذیرفتن مسوولیت‌های مشترک زندگیمان بسیاری از سختی‌ها را بر من هموار نمود.